

CORRETJA, ELS ESTRETS I LA ROCA LLISA

Terra Alta

De la Franqueta al pontet de Cantavella. Per la riba del riu dels Estrets i la vall de Lliberós.

Distància	13,8 km
Desnivell acumulat	430 m
Nivell de dificultat	Fàcil
Data	8 de desembre de 2020
Cartografia	Editorial Piolet: El Port (1:40000)
Punts per a GPS	https://ca.wikiloc.com/rutes-senderisme/corretja-els-estrets-i-la-roca-llisa-62267562

Combinem tres itineraris del Parc Natural dels Ports des de l'Àrea de lleure de la Franqueta: El Racó de Corretja, els Estrets i la Roca Llisa, per camins ben fressats i senyalitzats.

Accés

Poc més enllà de l'accés a Orta (Horta de Sant Joan) per la T-333 entre Prat de Comte i Arnes, prenem a mà esquerra la pista pavimentada a «els Ports» que mena a les àrees de Mas de Lliberós i la Franqueta.

Àrea de lleure de la Franqueta (552m)

Comencem a caminar al costat de l'assut creuant el barranc de Closetes per un pontarró, en direcció al forn de calç, els masos de Corretja i de Lliberós, la Roca Llisa i els Estrets. Aviat trobem un plafó informatiu sobre el mas de Corretja i deixem la sendera per una altra a mà esquerra, en pujada, entremig d'alzinars i pinedes de pi negral i sapí. Més amunt passem pel costat d'un forn de calç.

Masos de Corretja i de Nasi (646m)

Conjunt en ruïnes de dos masos, conegut d'ençà el s. XVII com el mas de la Catalana. Va estar habitat fins a mitjans del s. XX. Subsistia de la ramaderia i l'agricultura. Entre les runes encara podem distingir els estables a la part baixa, l'era al davant i la bassa per regar una xic més apartada. Era lloc de pas de ramats transhumants entre el Baix Aragó i les Terres de l'Ebre.

Bifurcació (650m)

Anem a la dreta, en baixada. Si seguíssim la sendera per l'esquerra més amunt es bifurca, i podríem optar per adreçar-nos al coll de Miralles pel del Pellnegrà (o del Safrà) on hi arriba una pista des de la Franqueta o bé al mas dels Pradets, al peu de la Ballestera, on també hi arriba una altra pista forestal des de la vall.

Camí al mas de Lliberós (531m)

Atenyem de nou la sendera que hem deixat just començar i la prenem a l'esquerra. Camí fàcil i planer per la conducció d'una canonada soterrada. El poble d'Orta, —la major part de l'itinerari és pel seu terme— s'abasteix als Ullals de Morago, aigües amunt del riu dels Estrets, i al barranc de Franxo. Seguirem aquesta canalització fins al pontet de Cantavella.

Passem per l'assut dels Ateos, un altre punt de captació on hi desguassa el barranc de Franxo. D'aquí parteix la pista forestal que mena al mas dels Pradets i el coll de la Ferrera. Nosaltres però, planerament, ens acostem a les antigues feixes de conreu del mas del Torrero, al peu de la Falconera.

Gual (504m)

Un gual amb passeres permetia creuar el riu, però alguna riuada se n'ha endut algunes i, segons el cabal, resulta impracticable sense mullar-nos. Seguim riu avall pel marge esquerre on trobem més d'un pas al peu de les Moles del Don (1).

La Gronsa, pel marge dret, i la Falconera i les Moles del Don per l'esquerre encaixonen el riu dels Estrets i aquest és l'origen del seu nom. Entrem als Estrets, ara en terme d'Arnes.

Passejada formidable entre les altes parets de les moles que ens envolten i les cadolles del riu. La més gran, el Toll Blau, és l'únic lloc on es permet el bany.

Caminem fins al pontet de Cantavella, sobre el barranc homònim, entre les Moles de Biarnets i les Roques del Duc, a tocar de l'aparcament del camí d'Arnes.

Retornem sobre els nostres passos, sense creuar al riu, pel marge dret hidrogràfic. A l'alçada del gual que no hem pogut creuar, anem a l'esquerra en direcció al mas de Lliberós.

- (1) Arran de la desamortització de Madoz (1855) es posaren a subhasta terrenys que fins llavors eren aprofitats comunament pels habitants d'Arnes. Entre altres hi havia la Ballestera, la Falconera, les moles dels Estrets i les dels Biarnets. Se les va adjudicar Antoni de Salvador, cap d'una de les famílies més acabalades d'Arnes, conegut com el Don. Els Salvador varen mantenir-ne la propietat fins als anys 30 del segle passat. Després el patrimoni es dispersà i actualment són propietat de la fundació Catalunya-la Pedrera. Però les moles n'han conservat el nom.

Mas de Lliberós (523m)

Ruïnes d'un mas que pren el nom de la vall, al peu de la paret de migdia de la Gronsa sud. Creuem una torrentera i seguim una pista que més amunt deixem per una sendera a mà esquerra, passant per les ruïnes d'un altre mas: el de Canalla.

En tot aquest tram hem pogut albirar, amunt a la dreta, la llarga faixa de la Roca Llisa al peu de la qual caminarem aviat. I nombrosos bancals sustentats per parets de pedra seca, antany conreats, avui colonitzats per la pineda. Sempre per camí ben fressat, pugem al coll de Valera on creuem la pista enquitranada a la Franqueta.

Coll de Valera (617m) i Roca Llisa

Reprenem la sendera a mà dreta en direcció al monument al guarda forestal i la Roca Llisa. Aquesta és una cinglera d'entre 75 i 100 metres d'alçada per una llargària d'un kilòmetre i mig, a sol ixent de la Vall de Lliberós. Coronada per la Punta dels Cocons, presenta parets verticals en molts trams notablement «llises», és a dir, sense a penes fissures. El nostre camí la recorre a peu de cingle amb bones vistes sobre la contrada i ens fa davallar fins al monument al guarda forestal.

Monument al guarda forestal (535m)

Al costat de la pista de la Franqueta. Reculem fins a creuar el barranc de Franxo per un pontarró del que algun temporal s'ha endut la passarel·la. Guanyem alçada tot esquivant la zona d'acampada dels Ateos i el mas del Cinto, per davallar novament a la pista i retornar per ella a l'Àrea de lleure de la Franqueta.